

en seriöst arbetande förening som Vetenskap och folkbildning i denna fråga skulle hamna i vulgärskepticism.

För att understryka Arkivet för ufo-forsknings inställning avslutar jag med ännu ett citat från Jacques Vallée:

”Även om ufo-fenomenet är oerhört komplext och gäckar den vetenskapliga metoden så är jag inte beredd att överge det rationella sökandet efter kunskap för slutsatser baserade på tro, intuition eller budskap från medier eller kontaktpersoner.” □

Arkivet för ufo-forskning har adress Box 11027, 600 11 Norrköping. Telefon 011-13 86 99. Öppet efter överenskommelse — men ”endast för person som stödjer stiftelsen, materiellt eller ekonomiskt (ett visst minimibelopp varje år)”.

Kedjebrevens historia

Ingen har väl undgått de epidemier av kedjebrev som utbryter emellanåt. Hur det hela började verkar inte att vara fullt utrett, men de äldsta kända kedjebreven härstammar från tiden före den moderna postgången. Dessa brev lades ut i kyrkor, t ex bakom statyer, och kunde lyda så här:

”Sankta Rita, trösta mitt stackars hjärta och stilla mina plågor. Jag kommer förvisso att hylla ditt namn.

Sankta Rita, bed för mig.

Sankta Rita, hjälp mig.

Sankta Rita, hör mina böner.

Den person som finner detta brev bör kopiera det 25 gånger och placera det varje dag i en kyrka, och den 26:e dagen kommer hon att vederfaras en omöjlig och oväntad nåd.

Lovad vare Jesus Kristus, hyllad vare Sankta Rita.”

Mot slutet av 1800-talet verkar det som om postmyndigheterna övertog kyrkornas roll som distributionsmedel för kedjebrev. Brevens hade fortfarande ett religiöst-magiskt innehåll. Två typiska element i breven var utfästelser om den lycka som skulle komma dem till del som förde breven vidare och hotelser om vad som skulle drabba dem som bröt kedjan:

”Fru Bellanger kopierade brevet 13 gånger och vann 8 miljoner.

Fru Vallée förstörde det och förlorade sin son.

Fru Battel sparade det i 13 dagar och blev dödad.

Tretton amerikaner kopierade det 13 gånger och blev förmögna.”

Under första världskriget fick kedjebrevens mycket stor spridning. Enstaka kedjebrev utan anknytning till traditionell religion började också framkomma. Huvudbudskapet i dessa sekulärt-magiska kedjebrev var dock detsamma som i de religiösa: lycka åt dem som för brevet vidare, olycka åt dem som bryter kedjan.

Att kedjebrev fortfarande är vanligt förekommande kan nog ses som ett tecken på att ödesmagiska uppfattningar fortfarande är mer utbredda än vad man kanske skulle tro.

SOH

Källa: Serge Bonnet och Antoine Delestre, ”Les chaînes magiques”, *Revue des sciences sociales de la France de l'est*, n° 13-13bis, 1984, ss 383-402.

